

تأثیر اندیشه های ایرانی بر فرم گیری معماری ایرانی اسلامی

بهنام شیرویه زاد¹، هدی جوشن²، محمد جواد شیرویه زاد³

1. دانشجوی کارشناسی ارشد معماری behnamshiro95@gmail.com

2. کارشناسی ارشد آموزش زبان انگلیسی hodajoshan9@gmail.com

3. کارشناسی ارشد آموزش زبان انگلیسی arashshirooyeh@gmail.com

چکیده: ساختمان های تاریخی هر کشوری بخشی از شناسنامه فرهنگی و کارنامه مردمی است که در آن زندگی میکرده اند، هر چند برگ های زرین این دفتر پر ارج پراکنده است اما از همین پراکنده ها، چیز هایی میتوان گردآورد که در هیچ دیوان پرداخته نیامده است. معماری ایران دارای خصوصیت هایی است که در قیاس با معماری دیگر کشور های جهان از اهمیت بالایی برخوردار است. ویژگی هایی چون طراحی مناسب، محاسبات دقیق، قالب درست پوشش، رعایت مسائل فنی و علمی در ساختمان، ایوان های رفیع، ستون های بلند و در آخر تزئینات متعدد که هر یک در عین بی آلاچی معرف شکوه معماری ایران است.

در معماری ایرانی، با وجود خصلت هایی چون تناسب و زیبایی سردرها و گنبد ها و ایوان ها خصلتی که بیشتر در خور بررسی است گوهر معماری ایرانی و منطق ریاضی و عرفانی آن است. درونگرایی و تمایل معماران ایرانی به سوی حیاط ها، پادیاوها، گودال باغچه ها، هشتی ها و کلاه فرنگی ها که شبستان ها را گرداگرد خود گرفته است که از گذشته جزء منطق ایرانی بوده است. اما در معماری اسلامی از چنین خصوصیت ها و ویژگی های معماری ایرانی استفاده شده است، وجود اندیشه های معماری اسلامی که از ورود دین مبین اسلام به ایران در معماری آغاز گشت و معماری ایرانی اسلامی را پدید آورد و تا اوایل زمان قاجار بصورت پیوسته مورد استفاده قرار می گرفت. معماری اسلامی اولیه تحت تأثیر معماری رومی، بیزانسی، ایرانی، بین النهرینی و تمام سرزمین های دیگری بود که مسلمانان در قرن هفتم و هشتم فتح کردند. شاخصه های معماری ایرانی اسلامی می توان از گنبد های بزرگ و مناره ها، حیاط های بزرگ که با سالن نمازخانه ی مرکزی ادغام شدند، ترکیب هندسه با تاثیرات بصری و استفاده از رنگ که تعادل در فضاهای مثبت و منفی ایجاد کرده است، نور، نقوش اسلیمی و آرابسک، کاربرد وسیع خوشنویسی عربی به عنوان عنصر تزئینی دانست.

واژگان کلیدی: هنر اسلامی، ایران باستان، رسوم و آیین، اندیشه های ایرانی، معماری اسلامی

1- مقدمه: میدانیم که پوشش ساختمان در معماری همیشه مسئله مهمی بوده و همواره ذهن معماران جهان را به خود مشغول داشته است، معماری دیروز ایران ارزشمند بود و سربلند، خاک را شرافت میبخشید و انسان را کرامت- معماری امروز ایران خاک را قیمت میبخشد و انسان را ثروت(حجت، 1382) و چنانکه امروزه چگونگی شکل گیری اثر معماری یکی از اصلی ترین دغدغه های